

A Szerzői Jogi Szakértő Testület szakértői véleménye

Ügyszám: SzJSzT-05/15.

A szakvélemény címe: Szerzői jogok megsértése

A bíróság által feltett kérdések:

A Törvényszék előtt felperes által az I. rendű alperes, valamint II. rendű alperes ellen szerzői jog megsértése miatt indított perben hozott végzésével a Törvényszék a Szerzői Jogi Szakértő Testületet az alábbiak megállapítására kérte fel:

1. Nyilatkozzon a Testület, hogy felperes műve gyűjteményes műnek minősül-e?
2. Kérjük, a Testület nyilatkozzon, hogy a felperes által az interjú során feltett kérdések elegendő szellemi erőfeszítés eredményét hordozzák-e magukban ahhoz, hogy azok szerzői jogi védelemben részesüljenek?
3. A riporter által feltett kérdések magukban hordoznak-e olyan egyéni, eredeti jelleget, hogy megállapítható legyen azok első ízben történő feltétele az interjúalanynak, különös tekintettel arra, hogy azt olyan közismert személyiséggel készítették, akiről megelőzőleg már számtalan mű megjelent?
4. Amennyiben a 2-3. kérdésre adott válasz igen, további kérdésünk, hogy milyen arányban állapítható meg az interjúalany és a riporter alkotó munkája a megjelent interjú teljes egészéhez képest?
5. Nyilatkozzon a Testület arról, hogy mennyiben állapítható meg az, hogy a beszélgetést a riporter irányította, különös tekintettel arra a témaválasztással kapcsolatos kérdések egymásból következő, logikus sorrendjére, annak vezérfonalára, valamint a riporter által feltett kérdésekbe foglalt visszautalásokra?
6. Az interjúalany által adott válaszokkal kapcsolatban kérjük, nyilatkozzon, hogy mennyiben vehető ésszerű módon és mértékben figyelembe az a tény, hogy az interjúalany sokadszorra válaszolt/válaszolhatott hasonló vagy azonos tartalmú kérdésekre? Ez mennyiben befolyásolja a felperes művének eredetiségét?
7. Az eredeti művek alapján állapítsa meg a Testület, hogy a felperes eredeti művét II. rendű alperes felhasználhatta-e. Amennyiben igen, milyen mértékben tette azt – mely fejezetben, részleteiben – az általa, saját neve alatt kiadott könyvében?
8. Kérjük, a Testület tárja fel, hogy az egyes művek között mely megjelenésbeli, illetve tartalmi tulajdonságok mutatnak egyezőséget, és melyek mutatnak eltérést. Kérjük, a körülmények által lehetővé tett mértékben a hasonlóságok mértékét számszerűsítse, továbbá nyilatkozzon arra vonatkozóan, hogy a megvizsgált jegyeket összességükben értékelve az utóbb megjelent mű a fogyasztók megtévesztésére alkalmas-e.

9. A fent részletezett kérdésekre adott válaszok fényében nyilatkozzon, hogy lehetséges-e az, hogy II. rendű alperes a felperes művének felhasználása nélkül, önálló alkotó munka eredményeként hozta létre a vitatott részeket?

Az eljáró tanács szakvéleménye:

A rendelkezésünkre bocsátott teljes peranyag, valamint az iratok között elfekvő felperesi és II. rendű alperesi kiadványok összevetésének eredményeként a következőket állapítottuk meg:

Felperesi mű 2001-ben jelent meg, a felperes által készített, egy kereskedelmi tv csatornán leadott interjúk válogatása alapján. Az interjúkötet utolsó írása egy költővel folytatott beszélgetést tartalmazza.

A mű szerzői jogilag önálló, egyéni, eredeti írásművek gyűjteménye, így a fent hivatkozott felperesi interjú is szerzői jogi védelmet élvez.

Alperesi kiadvány 2007-ben jelent meg, a költő 2006-ban bekövetkezett halála után. A bevezetőben a szerző többek között a következőket mondja: „...összes hangfelvételét, feljegyzéseit, gépelt interjúit őrzöm.” A könyv témák szerinti, képzelt beszélgetéseket tartalmaz a költővel, melyek nem tekinthetők valódi interjúknak.

A felperesi interjú (a mű) 6 oldal, melynek szövegét – egy-két bekezdés kivételével – az alperesi szerző teljes terjedelmében saját kiadványába beemelte, felhasználta. A beemelt szövegek széttörédezve találhatóak meg a mű legkülönbözőbb fejezeteiben. A felhasznált szövegben apró változtatások találhatóak, például a felperes által feltett kérdést az alperes teszi fel vagy a felperes kérdését a költő válaszként beemeli. Bizonyos mondatokat úgy változtat meg, hogy azok értelmetlenné válnak, illetve nem adják vissza pontosan a mondanivalót:

- felperesi mű 283. oldal: „többet reméltek”, alperesi mű 122. oldal: „többet reménykedtek”
- felperesi mű 282. oldal: „fölfeszítik”, alperesi mű 135. oldal: „megfeszítik”
- felperesi mű 286. oldal: „fölkasztani”, alperesi mű 46. oldal: „felakasztani”

Utóbbi két esetben tetten érhető a költő által gyakorta használt sajátos szóhangzat megváltoztatása.

A felperesi műből beemelt szövegek az alperesi műben:

Felperesi	Alperesi
282. o.	135. o., 136. o.
282. o.	121. o.
283. o.	121. o., 122. o.
284. o.	122. o., 91. o., 92. o.
285. o.	92. o., 123. o.
286. o.	45. o., 46. o.
287. o.	25. o.

(utolsó két mondat)

A Tanács válaszai a Törvényszék által feltett kérdések sorrendjében

Ad 1 A felperesi mű a szerzői jogi törvény szerinti gyűjteményes mű: **Szjt. 7.§ (1)** Szerzői jogi védelemben részesül a gyűjtemény, ha tartalmának összeválogatása, elrendezése vagy szerkesztése egyéni, eredeti jellegű (gyűjteményes mű).

Ad 2 Nem az interjú során feltett kérdések részesülnek vagy nem részesülnek szerzői jogi védelemben, hanem a kérdésekre adott válaszokkal együtt létrejött szöveg, tartalom, mint önálló mű kap oltalmat.

A **Szjt. 1.§ (1) bek.** a következőképpen szól: „Ez a törvény védi az irodalmi, tudományos és művészeti alkotásokat.”, a **(2) bek.** pedig példalózó felsorolást tartalmaz a szóba jöhető művek tekintetében. A **(3) bek.** a következőképpen szól: „**A szerzői jogi védelem az alkotást a szerző szellemi tevékenységéből fakadó egyéni, eredeti jellege alapján illeti meg. A védelem nem függ mennyiségi, minőségi, esztétikai jellemzőktől vagy az alkotás színvonalára vonatkozó értékítéllettől.**”

A Testület álláspontja szerint a felperesi gyűjteményes műben megjelent interjú magán hordozza mindazon jegyeket, amelyek alapján egyéni, eredeti műnek minősül, és mint ilyen, a törvény erejénél fogva szerzői jogi védelemben részesül.

Ad 3 Az előző válaszunkra hivatkozva megállapítjuk: nincs jogi relevanciája annak, hogy az interjú során a kérdéseket első ízben tették-e fel az interjúalanynak, minden egyes vele készült interjú vagy róla szóló mű szerzői jogilag önállóan bírálendő el.

Ad 4 Ez ügyben az arány azért nem releváns, mert a felperesi szerző a művét egyedüli szerzőként jegyzi.

Ad 5 A kérdésnek a szakvélemény szempontjából nincs relevanciája. Ugyanakkor megjegyezzük, hogy az alperesi mű a felperesi műből helyenként változtatás nélkül a felperes által feltett kérdéseket beemelte a szövegbe.

Ad 6 A felperesi mű eredetiségét nem befolyásolja a kérdés többszöri feltevése, a felperes műve eredetinek tekintendő. Válaszunk tehát azonos az **Ad 2** ponttal.

Ad 7 Utalunk a Testület által a válaszokat megelőzően ismertetett konkrét összevetésekre, melyek pontosan meghatározzák a beemelt szövegrészeket. Megállapítható, hogy az alperesi mű a felperes művét a hivatkozott mértékben, szinte teljes terjedelmében felhasználta.

Ad 8 A felperes műve 2001-ben, míg az alperesi kötet 2007-ben jelent meg. Az alperes a szerzői jog által védett alkotást szinte teljes terjedelmében saját művébe átvette, felhasználta. Emiatt nem lehetséges számszerűsíteni a hasonlóságokat a perbeli esetben. Utalunk a szakvélemény 3. oldalán található oldalankénti összevetésre, amely szerint megállapítható, hogy a felperes által jegyzett műből szinte teljes terjedelmében szószerinti szövegátvétel történt, a 2. oldal alján lévő változtatásokkal, a szerző nevének feltüntetése nélkül.

Ad 9 A fentiekben kifejtettek (**Ad 2** és **Ad 8** pontok) alapján a vitatott részek nem tekinthetők az alperes önálló alkotói munkája eredményének, vagyis nem rendelkeznek egyéni, eredeti jelleggel.

Budapest, 2015. november 10.

dr. Tattay Levente
a tanács elnöke

dr. Zsolnay Judit
a tanács előadó tagja

Arday Géza
a tanács szavazó tagja